

economicpolicyresearchinstitute
ekonomipolitikalarıaraştırmaenstitüsü

Mali İzleme Raporu

Nisan 2006 Bütçe Sonuçları

*“ . Hukuk Sistemi ve Kamu Harcamalarından Yargıya Ayrılan
Pay: DANIşTAY’a Yapılan Saldırının Düşündürdükleri”*

Yönetişim Etütleri Programı

© 2006 TEPAV|EPRI

Bu rapordaki tüm bilgiler kaynak gösterilmesi kaydıyla kullanılabilir.

2006 Nisan Ayı Sonuçları

A. Merkezi Yönetim 2006 Nisan Ayı Bütçe Sonuçlarına Kısa Bakış

Açıklanan Merkezi Yönetim Bütçe sonuçlarına göre Nisan ayında Merkezi Yönetim Bütçesi harcamalardaki sıçrama ile birlikte 2,977 milyar YTL düzeyinde açık vermiştir.

Ocak-Nisan dönemi kümülatif olarak bakıldığında; merkezi yönetim bütçe açığının 4,027 milyar YTL'ye ulaştığı görülmektedir. Mahalli idareler ve fonlara yapılan gelir transferlerine ilişkin olarak yılın başından beri yaptığımız düzeltmeler dikkate alındığında bu açığın 4,954 milyar YTL'ye çıktığını tahmin etmekteyiz. Bunun anlamı, yıl sonu düzeltilmiş açık hedefinin % 35'inin ilk dört ay sonunda gerçekleşmiş olmasıdır.

Ocak-Nisan dönemi
kümülatif bütçe
açığının yapılan
düzeltmeyle birlikte
4,954 milyar YTL'ye
çıktığını tahmin
etmekteyiz.

Tablo 1. Merkezi Yönetim 2006 Ocak-Nisan Gerçekleşmeleri

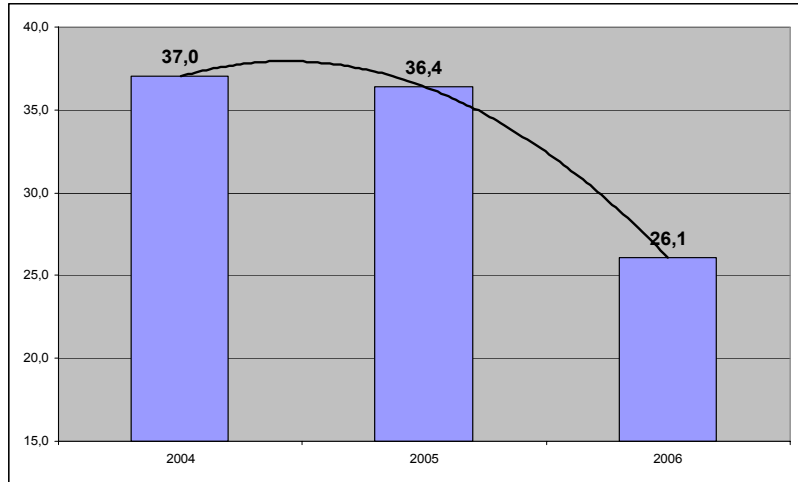
Bin YTL	Oca	Şub	Mart	Nisan	Toplam	2006 Bütçe Tahmini	Gerçek. %
Harcamalar	11.603.919	15.310.976	12.460.017	15.142.070	54.516.982	174.321.617	31,3
1-Faiz Hariç Harcama	9.342.443	8.548.355	10.202.126	11.031.167	39.124.091	128.061.592	30,6
Personel Giderleri	3.485.102	2.706.128	2.748.564	3.249.198	12.188.992	36.020.854	33,8
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	470.848	372.700	370.734	383.276	1.597.558	4.974.632	32,1
Mal ve Hizmet Alımları	478.662	909.331	1.250.622	1.239.848	3.878.463	17.720.624	21,9
Cari Transferler	4.086.175	4.063.957	4.989.113	4.819.523	17.958.768	49.107.865	36,6
Sermaye Giderleri	294.206	352.221	352.139	507.611	1.506.177	12.451.901	12,1
Sermaye Transferleri	0	1.000	318.911	82.264	402.175	1.834.421	21,9
Borç Verme	527.450	143.018	172.043	749.447	1.591.958	4.256.200	37,4
Yedek Ödenekler	0	0	0	0	0	1.695.095	0,0
2-Faiz Harcamaları	2.261.476	6.762.621	2.257.891	4.110.903	15.392.891	46.260.025	33,3
Gelirler	13.619.028	12.807.061	11.899.134	12.164.486	50.489.709	160.325.526	31,5
1-Genel Bütçe Gelirleri	13.476.992	12.669.977	11.641.375	11.868.041	49.656.385	156.213.516	31,8
Vergi Gelirleri	10.133.905	11.179.272	9.937.892	9.591.739	40.842.808	132.199.000	30,9
Vergi Dışı Gelirler	3.289.239	1.405.467	1.540.264	2.220.319	8.455.289	21.371.516	39,6
Sermaye Gelirleri	20.654	43.807	30.963	27.483	122.907	2.269.000	5,4
Alınan Bağış ve Yardımlar	33.194	41.431	132.256	28.500	235.381	374.000	62,9
2-Özel Bütçe Gelirleri	89.469	136.127	249.515	257.668	732.779	2.962.935	24,7
3-Düzen. ve Denet. Kurul.Gel.	52.567	957	8.244	38.777	100.545	1.149.075	8,8
Açıklanan Bütçe Dengesi	2.015.109	-2.503.915	-560.883	-2.977.584	-4.027.273	-13.996.091	28,8
- Yerel Yönetim ve Fon Payı Ödemeleri*	1.078.287	309.948	-366.660	-95.055	926.520	14.164.558	6,5
Düzeltilmiş Bütçe Dengesi	936.822	-2.813.863	-194.223	-2.882.529	-4.953.793		
Açıklanan Faiz Dışı Denge	4.276.585	4.258.706	1.697.008	1.133.319	11.365.618	32.263.934	35,2
Düzeltilmiş Faiz Dışı Denge (Yer. Yön. Ve Fon Payları Düşülmüş)	3.198.298	3.948.758	2.063.668	1.228.374	10.439.098		
Program Tanımlı Düzeltilmiş Faiz Dışı Denge (Kendi Tahminimiz)	1.398.142	3.595.557	1.629.701	942.883	7.566.283	29.016.934	26,1
Program Tanımlı Gelir	11.785.076	12.447.462	11.444.377	11.858.454	35.676.915	156.478.526	22,8
Faiz Geliri	362.561	356.797	442.824	299.208	1.461.390	1.837.000	79,6
Para Basımı	3.800	2.802	11.933	6.824	25.359	0	
TELEKOM	1.467.591	0	0	0	1.467.591	2.010.000	73,0
Program Tanımlı Düzeltilmiş Gider	10.386.934	8.851.905	9.814.676	10.915.571	29.053.515	127.461.592	22,8
Faiz Giderleri	2.261.476	6.762.621	2.257.891	4.110.903	11.281.988	46.260.025	24,4
Riski Hesabı	33.796	6.398	20.790	20.541	60.984	600.000	10,2

* Bir dönem gecikmeyle gider kaydedilen gelir transferlerinin ait oldukları aya kaydırılması nedeniyle yapılan netleşimleri göstermektedir.

Bu gelişmeler dikkate alındığında, Nisan sonu itibarıyla merkezi yönetim bütçe açığı kümülatif olarak bir önceki aya oranla yaklaşık 2,1 milyar YTL düzeyinde bir artış göstermiştir. Bu artış neredeyse ilk üç ayda verilen bütçe açığının toplam miktarına yakındır. Dolayısıyla Nisan sonu bütçe uygulama sonuçları yıl sonu hedefleri açısından ciddi soru işaretleri uyandıran özellikler göstermektedir.

Öte yandan, yerel yönetimlere ve fonlara aktarılan gelir transferlerine ilişkin düzeltme¹ ile birlikte program tanımlı kümülatif faiz dışı denge 7,6 milyar YTL düzeyinde gerçekleşmiştir. İlk dört ayın sonunda program tanımlı faiz dışı fazla yıl sonu hedefinin % 26'sı oranında gerçekleşmiştir. Bir önceki yıl aynı dönemde konsolide bütçe program tanımlı faiz dışı fazlasının yıl sonu hedefinin % 36'sına, 2004 yılında ise % 37'sine eşit olduğu dikkate alındığında faiz dışı fazla da yaşanan performans düşüklüğü daha net bir şekilde göze çarpmaktadır².

Grafik 1. Konsolide Bütçe (2004-2005) ve Merkez Yönetim Program Tanımlı Faiz Dışı Performansı (2006)

¹ Bu konuda ayrıntılı açıklama için Ocak-Şubat raporlarına bakınız

² 2006 yılı merkezi yönetim bütçesi kapsam olarak 2005 ve 2004 yılı konsolide bütçesinden farklı olmakla birlikte, kapsam içine giren kurumların bir kısmının gelirlerinin giderlerinden fazla olması, bir kısmının açıklarının ise daha önceden bütçeden karşılanması nedeniyle iki büyüklüğü karşılaştırmak çok yanıltıcı olmamaktadır.

Nisan sonu bütçe sonuçları yıl sonu hedeflerinin tutturulması konusunda soru işaretleri uyandırmaktadır.

Program tanımlı faiz dışı fazla performansı geçen senenin aynı dönemine göre oldukça düşüktür.

B. Bütçe Giderleri

B1. Genel Görünüm

Nisan sonu itibarı ile
faiz dışı harcamalar
bir önceki yılın aynı
dönemine göre
% 31,7 oranında
artmıştır.

Nisan sonu itibarı ile bütçe harcamaları bir önceki yılın aynı dönemine göre kümülatif olarak % 18,8, faiz dışı harcamalar ise % 31,7 oranında artmıştır. Bu dönemde ortalama enflasyonun % 8,11 (TÜFE) olduğu dikkate alındığında harcamalardaki reel artışın yüksekliği daha açık bir şekilde görülmektedir.

Tablo 2. 2005-2006 Ocak-Nisan Karşılaştırmalı Bütçe Harcamaları

(MİLYON YTL)	OCAK-NISAN				
	2005	2006	ARTIŞ ORANI (%)	2005 GERÇEK. ORANI (%)	2006 GERÇEK. ORANI (%)
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	45.892	54.517	18,79	29,11	31,27
FAİZ DIŞI GİDERLER	29.711	39.124	31,68	26,54	30,55
I. Personel ve Sosyal Güvenlik Kurumları Devlet Primi Giderleri	12.545	13.787	9,90	33,57	33,63
II. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.306	3.878	68,18	15,32	21,89
A. Sağlık Giderleri	775	1.948	151,50	19,21	48,05
1. İlaç Giderleri	227	275	20,84	24,30	23,31
2. Tedavi ve Sağlık Malzemesi Giderleri	241	462	91,72	18,70	36,18
3. Yeşil Kart	306	1.212	295,36	16,95	75,73
B. Savunma ve Güvenlik (Sağlık Hariç)	580	845	45,73	9,08	10,77
C. Diğer Mal ve Hizmet Giderleri	952	1.085	14,03	20,52	18,64
III. Faiz Giderleri	16.181	15.393	-4,87	35,42	33,27
IV. Cari Transferler	12.972	17.959	38,45	28,46	36,57
A. KİT Görev Zararı	80	241	200,34	15,65	35,91
B. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Transferler	7.674	10.172	32,54	32,91	43,68
1. Emekli Sandığı	3.221	4.399	36,55	36,00	44,73
- Görev Zararı	1.311	1.940	47,94	38,59	44,61
- Finansman Açığı	1.910	2.459	28,74	34,42	44,82
2. SSK	2.331	3.301	41,61	31,05	49,27
3. BAĞ-KUR	2.122	2.472	16,49	30,92	36,62
C. Tarımsal Destekleme Ödemeleri	1.336	2.307	72,71	36,03	57,68
1. DGD Ödemeleri	1.211	1.000	-17,39	50,58	44,64
2. Diğer	125	1.307	943,42	9,53	74,27
D. Yurtdışına Yapılan Transferler	108	109	1,16	29,10	19,26
E. Gelirlerden Ayrılan Paylar	2.904	3.508	20,77	24,59	24,76
F. Diğer Cari Transferler	869	1.622	86,65	19,01	32,97
V. Sermaye Giderleri	1.098	1.506	37,21	10,82	12,10
VI. Sermaye Transferleri	32	402	1.165,33	2,69	21,92
A. Yurtiçi Sermaye Transferi	25	398	1.474,79	2,40	24,29
B. Yurtdışı Sermaye Transferi	7	4	-38,46	5,02	2,05
VII. Borç Verme	759	1.592	109,77	29,04	37,40
A. Yurtiçi Borç Verme	759	1.552	104,50	31,62	39,18
1. KİT	388	1.164	200,09	43,53	60,01
2. Risk Hesabı	65	82	25,72	32,39	13,59
3. Diğer	306	327	6,84	23,39	23,01
B. Yurtdışı Borç Verme	0	40		0,00	13,56
VIII. Yedek Ödenekler	0	0			

Faiz dışı harcamalar açısından bakıldığında, 2005 yılı Ocak-Nisan döneminde toplam ödeneklerin % 26,5'i kullanılmışken, 2006

yılının aynı döneminde bu oran önemli bir artışla % 30,6'ya yükselmiştir. Geçmiş dönem raporlarında ifade etmeye başladığımız şekilde 2006 yılı ödeneklerin kullanılma hızı geçen seneye oranla artma eğilimini devam ettirmiştir.

Mal ve hizmet alım giderlerinde önceki aylarda başlayan geçen senenin aynı dönemine göre hızlı artış ve dolayısı ile fazla ödenek kullanımı Nisan ayında da devam etmiştir. Bu anlamda sağlık harcamalarındaki artış özellikle dikkat çekicidir. Sağlık harcamaları bir önceki yılın aynı dönemine göre toplamda % 151,5 oranında artmıştır. Bu artış yeşil kart ödemelerinde % 295 gibi inanılması güç bir orana çıkmaktadır.

Tablo 3. Ocak-Nisan Karşılaştırmalı Bütçe Sağlık Harcamaları (2004-2006)

(bin YTL)	2004	2005	2006
Sağlık Harcamaları	409.623	768.381	2.312.587
Yeşil Kart	73.917	306.482	1.211.721
İlaç	221.727	224.019	274.593
Tedavi ve Diğer Sağ. Gid.	113.979	237.880	826.273
Bütçe Ödeneği	2.862.218	3.471.540	4.054.697
Yeşil Kart	678.600	1.150.000	1.600.000
İlaç	1.111.818	1.125.422	1.178.937
Tedavi ve Diğer Sağ. Gid.	1.071.800	1.196.118	1.275.760
Bütçe Gerçekleşmesi	3.074.705	4.004.284	
Yeşil Kart	614.211	1.808.579	
İlaç	1.220.015	923.172	
Tedavi ve Diğer Sağ. Gid.	1.240.479	1.272.533	
Ödeneğe Göre Gerçekleşme (%)			
Toplam	14,31	22,13	57,03
Yeşil Kart	12,03	26,65	75,73
İlaç	19,94	19,91	23,29
Tedavi ve Diğer Sağ. Gid.	10,63	19,89	64,77
Yıl Sonu Harcama Düzeyine Göre Gerçekleşme (%)			
Toplam	13,32	19,19	
Yeşil Kart	12,03	16,95	
İlaç	18,17	24,27	
Tedavi ve Diğer Sağ. Gid.	9,19	18,69	

2006 yılında bütçede öngörülen toplam sağlık ödeneklerinin % 57'si ilk dört ayda gerçekleşmiştir. Bu oran 2005 ve 2004 yılında sırasıyla % 22,1 ve % 14,3 oranındaydı.

Faiz dışı harcamalarda ödenek kullanım oranları da geçen yılın aynı dönemine göre artış göstermiştir.

Sağlık harcamaları bir önceki yılın aynı dönemine göre % 151,5, yeşil kart ödemeleri ise % 295 artmıştır.

Yeşil kart ödeneğinin % 76'sı, tedavi giderlerinin ise % 65'i ilk dört ayda kullanılmıştır.

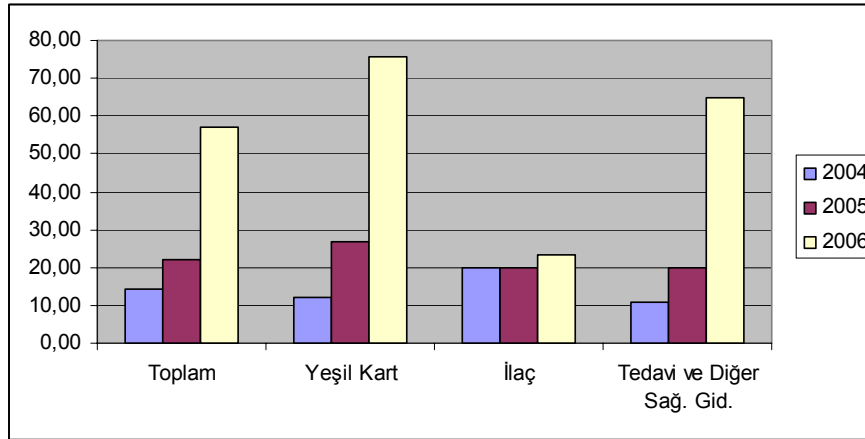
Sağlık harcamalarında geçmiş yıllardaki gibi harcama ertelenmesi veya silinmesi olmadığı sürece bütçe ödeneğinin aşılabacağı gözükmektedir.

Özel sağlık kurumlarından hizmet satın alınmasıyla birlikte sağlık harcamalarında artış beklenmektedir.

Özellikle yeşil kart ve tedavi giderlerindeki (esas olarak hastanelere ödeme) artışlar dikkat çekicidir. Yeşil kart ödeneğinin % 76'sı, tedavi giderinin ise % 65'i ilk dört ayda kullanılmış gözükmektedir. Önceki yıllara göre ödenek kullanımında rekor düzeyde bir artış gerçekleşmiştir. Bu gelişme başka bir ifadeyle 2005 yıl sonu raporunda çeşitli kalemler itibari ile belirttiğimiz harcama ertelenmesi ve harcama gizlenmesi tespitlerini aslında doğrulamaktadır. 2006 yılında başta yeşil kart olmak üzere yapılan harcamaların önemli bir kısmının 2005 yılına ait olduğu düşünülmektedir. Benzer bir tespiti tedavi giderleri için hastanelere yapılan ödemeler için de yapmak mümkündür.

Nisan sonu itibarıyla sağlık harcamalarının geçmiş yıllarda olduğu gibi önemli düzeylere ulaşan harcama ertelenmesi veya harcama silinmesi olmadığı sürece mevcut bütçe ödeneğine sığmayacağı anlaşılmaktadır.

Grafik 2. Ocak-Nisan Döneminde Sağlık Harcamalarının Bütçe Ödeneklerine Göre Gerçekleşme Oranı (2004-2006)

Sağlık harcamalarındaki artış, 2006 yılının faiz dışı fazla performansı açısından problem alanlarının başında gelmektedir. Özellikle özel sağlık kurumlarından hizmet satın alınmaya başlamasıyla birlikte sağlık harcamalarında önceki yıllara göre hem nakit hem de tahakkuk bazında bir artış beklenmektedir.

Kontrol ve denetim süreçlerinde önemli bir iyileşme sağlanmadığı varsayımı altında bu gelişme kaçınılmaz olarak sağlık harcamalarını yukarı çekecektir. Bu durumun iki şekilde kamu hesaplarına yansımaları beklenmektedir; bunlardan birincisi harcamaların zamanında tahakkuk ettirilmesi ve ödenmesi halinde sağlık harcamalarında ciddi bir artış oluşacaktır. (geçmiş yıl da ödenmeyen ve bu yıl başında kısmen ödenen tutarların da kümülatif etkisiyle birlikte). İkinci olarak, ödemelerin ertelenmesi sonucunda tahakkuk ve nakit rakamların farklılaşmasıyla birlikte kamunun özel ve kamu sağlık kurumlarına olan yükümlülüğü artacaktır.

Nisan sonu itibarı ile toplam faiz dışı harcamalarına katkının hangi kalemlerden kaynaklandığına baktığımızda, % 16,8 oranı ile cari transferlerin önceki yıllarda olduğu gibi öne çıktığını görüyoruz. Cari transferler altında belirleyici olan alt kalemler ise sosyal güvenlik kurumlarına yapılan transferler ile tarımsal nitelikli transferlerdir. Cari transferlerin faiz dışı harcamalara katkısı % 50'nin üzerinde gerçekleşmiştir.

Bu dönemde ayırt edici bir diğer gelişme ise sağlık giderlerinin faiz dışı harcamaların artış oranına yaptığı katkının 3,9 puan düzeyine çıkmasıdır. Faiz dışı harcamalardaki toplam artışın % 12,4 ü sağlık giderlerinden kaynaklanmaktadır.

*Cari transferlerin
faiz dışı
harcamalardaki
artışa katkısı %
50'nin üzerindedir.*

Tablo 4. Ocak-Nisan Merkezi Yönetim Bütçe Faiz Dışı Harcamaların Faiz Dışı Harcamalardaki (FDH) Artışa Katkısı ve % Dağılımı

	Artış Oranına Katkı	Yüzde Dağılım (%)
Faiz Dışı Harcamalar	31,8	100,0
Cari Harcamalar	9,5	29,8
Personel	4,2	13,2
Mal ve Hizmet Alımları	5,3	16,7
Sağlık	3,9	12,4
Cari Transferler	16,8	52,9
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	8,4	26,5
Tarımsal Destekleme	3,3	10,3
Sermaye Giderleri	2,6	8,3
Diğer	2,9	9,1

B2. Bütçe Ne Kadar Gerçekçi Tahmin Ediliyor? IMF Basın Toplantısında Ortaya Çıkan “Gerçekler”

22 Mayıs 2006 tarihinde ekonomiden sorumlu Bakan ve IMF temsilcilerinin yapmış olduğu basın toplantısında ilave tedbir ihtiyacının büyüklüğü 4,5 milyar YTL olarak açıklanmıştır. İlave tedbir ihtiyacının % 31’inin (1,4 milyar YTL) sağlık harcamalarındaki artıştan geri kalan % 69’unun ise çok açık bir şekilde adres verilmemekle birlikte diğer kalemlerdeki artıştan kaynaklandığı ifade edilmiştir.

İlave tedbir ihtiyacına sebep olan harcama artışlarının;

- TEPAV olarak 2005 sonu mali izleme raporunda ayrıntılı açıkladığımız üzere harcamanın gerçekleşmiş olmasına rağmen, gerek tahakkuk ettirilmeyen gerekse tahakkuk ettirilip bütçe ödenekleriyle ilişkilendirilmeyen işlemlerden mi? (bu konudaki açıklayıcı notu kutu 1 de bulabilirsiniz.)
- yoksa bütçe uygulaması içinde öngörülmeyen ve tahmin edilemeyen harcamalardan mı?

kaynaklandığının Maliye Bakanlığı tarafından kamuyouna ayrıntılı bir şekilde açıklanması gerektiği düşünülmektedir.

Konu hangi taraftan bakılırsa bakılsın önemlidir. Bütçede henüz sadece dört ay geçmişken bu büyüklükte bir sapmayla karşılaşılması bütçenin güvenilirliği ve tahminlerin gerçekçiliği konusunda ciddi soru işaretlerini akla getirmektedir.

Yapılan açıklamada ilave tedbir ihtiyacının büyüklüğü 4,5 milyar YTL olarak açıklanmıştır.

İlk dört ayın sonunda böyle bir sapmayla karşılaşılması bütçe tahminlerinin gerçekçiliği konusunda soru işaretleri uyandırmaktadır.

Kutu 1

Mal Ve Hizmet Teslimi ve/veya Kullanımı Gerçekleşmiş Ama Muhasebe Kayıtlarına Veya Mali Raporlara Yansımayan Harcamalar (Arrears)

Ülkemizde kamu sektörüne yönelik muhasebe standartlarının olmaması, kamuda muhasebe birliğinin bulunmaması ve başta bütçe olmak üzere kamu kurumlarının esas olarak nakit esaslı bir muhasebe sistemini kullanmaları (KİT'ler, Döner Sermayeli İşletmeler ve kısmen SGK hariç) mali raporların istenen düzeyde olmasının önündeki temel sorunlardır.

Bu yapı özellikle kamunun diğer kamu kurumlarına, piyasaya ve üçüncü şahıslara olan yükümlülüklerinin izlenmesinde önemli bir sorunu gündeme getirmektedir. Bu anlamda, mal ve hizmetin tesliminin ve kullanımının gerçekleşmesi nedeniyle (ilgili düzenlemelerle öngörülen ödeme süreleri tamamlanmış) o dönemin harcaması niteliğinde olup ama ödemesi henüz yapılmamış ve/veya tahakkuku tam yapılmamış olup malın alındığı tarafa yükümlülüğü (arrears), gösteren tutarlar mevcut sistemde yeterince kavranmamaktadır.

Burada vadesi geçmiş yani tahakkuku ya kısmen yapılmış ya da tam yapılmış kamu kurumlarından alacaklar söz konusu edilmektedir. Burada anlaşılması gereken; konsolide bütçe kapsamındaki kuruluşlarda bütçe gideri yazılmak suretiyle kayıtlara geçmeyen ama tahakkuk dairesinde belgelendirme ve onaylanma süreci tamamlanmış ve ortalama 60 günlük süresi geçmiş harcamalar, sosyal güvenlik kurumlarında muhasebe sisteminin yetersizliği nedeniyle tahakkuk ettiği halde ödeme açısından kesinleşmediği için raporlanmayan ya da nakit yetersizliğinden dolayı 60 günü geçmiş ve piyasaya yönelik harcamalar, döner sermayeli kuruluşlarda ise üretilen bilgilerin yıllık bazda olması ve buna yönelik mali tablo hazırlanmaması nedeniyle örnekleme yöntemiyle belirlenen ve ödeme süresi olan 60 günü geçmiş harcamalar, mahalli idarelerde ise konsolide bütçeye benzeyen bir işlemdir. Kurumlar arasında gerek muhasebe sistemlerinin gerekse uygulamayı belirleyen idari düzenlemelerin farklı olması nedenleriyle tahakkuk etme ve ödeme sürelerinin geçmesi farklı tanımlanabilmektedir.

Bu nitelikli harcamaların hesaplamasında ilk paragrafta belirtildiği gibi idarelere çeşitli düzenlemelerle tanınan inceleme ve ödemeye ilişkin kanuni sürelerin tamamlanması dikkate alınmıştır. Bu süre konsolide bütçe kapsamındaki kuruluşlarda çıkartılan talimatlarla genellikle 60 gün olarak belirlenmiştir.

Bu konu özellikle 2002 yılının son çeyreğinde özellikle SGK'nın piyasaya ve döner sermayelere olan borçları (yükümlülükleri) nedeniyle gündeme gelmiştir. Medikal firmaların SSK'yı icraya verme sürecine girmesiyle birlikte mali raporlara tam olarak yansımayan harcama miktarların varlığı tartışılmaya başlamıştır. İlk paragrafta belirttiğimiz gibi tahakkuk bazlı muhasebe sisteminin uygulanmaması veya taahhütleri izleyecek bir modülün muhasebe sistemlerine entegre edilmemesi bu sorunun varlığını özellikle kaynak sıkıntısının olduğu dönemlerde kaçınılmaz kılmaktadır. 2002 yıl sonunda sadece SGK'nın bu türden yükümlülükleri 1 katrilyon liranın üzerine çıkmıştır. Konsolide bütçe dahilindeki kuruluşlar başta olmak üzere diğer kurumsal yapılarında bu türden yükümlülükleri vardır. Bu yüzden IMF son dönem niyet mektuplarına koyduğu hükümle konsolide bütçe kapsamındaki kuruluşlara yönelik olarak yılda iki defa bu nitelikli yükümlülükleri ortaya koyan anketler yapılmasını zorunlu kılmıştır.

Kaynak: Emil, Yılmaz, 2003, İstikrar Programlarında Uygulanan Maliye Politikalarının Kalitesi: Genel Sorunlar ve Türkiye Üzerine Gözlemler, METU ERC 03/07

Tablo 5: 2005-2006 Vergi Gelirlerinin Gerçekleşme Oranları

	Ocak-Nisan 2005	Ocak-Nisan 2006(*)
Vergi Gelirleri	28,6	30,9
Dolaylı Vergiler	29,1	31,4
Dolaysız Vergiler	27,4	29,8

* Hesaplamada 2006 yılı için bütçe tahmini kullanılmıştır

İlave tedbir ihtiyacı IMF ile yıl içinde yapılan görüşmeler sonrasında revize edilen bütçe büyüklüklerine göre hesaplanmaktadır. Temel hedef olan yüzde 6,5 oranındaki faiz dışı fazlaya ulaşılması için revize bütçe dengelerinde ne düzeyde bir iyileşme beklendiği bu görüşmeler sonucunda belirlenmekte ve tedbirler buna göre sayısallaştırılmaktadır. Bu çerçevede, yapılan açıklama da tedbirlerin yarısının bütçe perfomansında beklenen iyileşme ile sağlanacağı tespiti doğru bir yaklaşımı yansıtmamaktadır. Açıkladığımız gibi tedbir, bu performans artışı göz önüne alınarak oluşturulan bir büyüklüktür.

Ayrıca, gelirden geçmiş yılın aynı dönemine göre yaşanan performans artışı enflasyon farklılığı, dış ticaret gelişmeleri, dönemler itibarıyla vergi tahsilatındaki kaymalar gibi bir çok faktörden etkilenmektedir. İlk dört aylık sonuçları önceki yılların aynı dönemindeki gelişmelere göre değerlendirip tedbirlerin yarısının bu performansla karşılanacağını söylemek doğru bir yaklaşım değildir.

Diğer taraftan tedbir olarak öngörülen 4,5 milyar YTL, 2006 yılında eğitime ayrılan bütçe ödeneğinin yaklaşık % 20 'sine, yatırıma ayrılan bütçe ödeneğinin ise yaklaşık % 50' sine eşittir. Adalet Bakanlığı bütçesi açısından bu oran 2,5 katı civarındadır. Aşağıdaki bölümde, hukuk sistemimize ayrılan kamu kaynakları konusundaki analizimiz bu konudaki durumu daha ayrıntılı görme imkanı sağlamaktadır.

İlave tedbir ihtiyacı yapılan görüşmeler sonrasında revize edilen bütçe büyüklüklerine göre hesaplanmaktadır.

Öngörülen tedbir ihtiyacı eğitime ayrılan ödeneğin % 20 'sine, yatırıma ayrılan ödeneğin % 50 'sine eşittir.

B3. Hukuk Sistemi ve Kamu Kaynaklarından Yargıya Ayrılan Pay: DANIŞTAY'a Yapılan Saldırının Düşündürdükleri

Geçtiğimiz günlerde DANIŞTAY'a yapılan saldırı büyük bir üzüntüyle karşılanmıştır. Gazetelerde yayınlanan haberlere göre DANIŞTAY'ın giriş sistemlerinde güvenlik kameralarının çalışmadığı ve genel bir emniyet zaafının olduğu anlaşılmaktadır. Sadece DANIŞTAY'da değil diğer kamu kurumlarında da sık sık rastlanan bu durumu bütçeden yüksek yargı organlarına ve genel olarak hukuk ve adalet sistemimize ayrılan payların yetersizliğinden ayrı olarak düşünmek mümkün değildir.

TEPAV olarak mali izleme raporlarında mali uyumun kalitesi konusunda şimdiye kadar eğitim ve sağlık harcamalarında bu durumun yarattığı sorunlara dikkat çekmeye çalıştık. Bu sayımızda da adalet ve hukuk sistemimize ayrılan kamu kaynaklarını irdelemeye çalışacağız.

Adalet Bakanlığı'na 2006 yılında ayrılan bütçe payının GSMH'ya oranı % 0,32 düzeyindedir. Ayrılan bu kaynağın GSMH'ya oran olarak büyüklüğü 1999 yılında Adalet Bakanlığı'na ayrılan kaynağın büyüklüğüne hemen hemen eşittir. Bunun anlamı, son sekiz yıldır bakanlığa bütçeden ayrılan kaynağın reel büyüklüğünde aslında bir gelişme olmadığı aksine bir düşüşün başlamakta olduğudur.

*Adalet Bakanlığı'na
bütçeden ayrılan
payın GSMH'ya oranı
% 0,32 düzeyindedir.*

Tablo 6. Adalet Bakanlığı Bütçe Gerçekleşmeleri (1998-2005)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bütçe Harcaması (milyon YTL)	148	259	350	544	883	1.126	1.348	1.632
GSMH'ya Oranı (%)	0,277	0,331	0,279	0,308	0,321	0,316	0,318	0,336
Faiz Dışı Harc. İçindeki Payı (%)	1,65	1,58	1,41	1,48	1,50	1,52	1,60	1,65

Faiz dışı bütçe harcamaları içinde Adalet Bakanlığı'nın aldığı pay 1998-2005 arasında inişli çıkışlı bir yapı göstersede sonuç itibarıyla 1990'lı yılların sonunda almış olduğu payın üstüne çıkamamıştır.

Bu oranların da ortaya koyduğu , temel kamu hizmetleri içinde yer alan ve sosyal faydası maliyetinden yüksek olan, toplumsal yaşamın ve piyasa sisteminin etkin çalışmasının temel teminatı olan adalet sisteminin bütçeden alması gereken kaynağı alamadığıdır.

Adalet sistemi bütçeden alması gereken kaynağı alamamaktadır.

2006 yılı merkezi yönetim bütçesi içinde Adalet Bakanlığı bütçesinin bir önceki yıla göre artış oranı bir çok kurumun ödeneklerindeki artış oranının altında kaldığı gibi genel bütçe kapsamındaki kuruluşların artış ortalamasının da altında kalmıştır.

Tablo 7. Adalet Bakanlığı Bütçe Ödenekleri (2006-2008)

	(milyon YTL)			Artış Oranları (%)	
	2006 (B)	2007 (P)	2008 (P)	2007/2006	2008/2007
Bütçe Harcaması (milyon YTL)	1.772	1.944	1.924	9,69	-0,99
GSMH'ya Oranı (%)	0,324	0,324	0,294	-0,03	-9,34

Orta vadeli mali planda (OVMP) yer alan Adalet Bakanlığı bütçe büyüklüklerine bütçe yılını izleyen iki yılın ödenek tahminleri çerçevesinde baktığımızda;

OVMP'na göre Adalet Bakanlığı bütçesi GSMH'ya oran olarak düşmeye devam edecektir.

- Bakanlığa ayrılan bütçe ödeneklerinin bir düşme eğilimi içine girdiği görülmektedir. OVMP'na göre 2008 yılında bakanlığın bütçesi reel olarak % 9 oranında düşmektedir.
- 2007 yılında, bütçe ödeneklerinde bir önceki yıla göre % 9,7 oranında öngörülen artış, 2008 yılında % 1 oranında azalışa dönmemektedir,
- Bakanlığın bütçesine fonksiyonel ayrımda bakıldığında, geçiş dönemi koşullarında adalet hizmetleri açısından önem taşıyan eğitim harcamaları ise dönem boyunca hem reel hem de nominal olarak bir azalma içindedir.

DANIŞTAY’da dahil olmak üzere yüksek yargı organlarının bütçe büyüklüklerindeki gelişime baktığımızda benzer bir gelişmenin burada da olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Yüksek Yargı Organları Bütçe Gerçekleşmeleri (1998-2005)

(milyon YTL)	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Yüksek Yargı Organları Toplamı	5,3	9,0	14,2	21,8	33,4	45,1	46,3	51,8
Anayasa Mahkemesi	0,5	0,7	1,0	1,6	2,5	3,0	3,9	3,8
Yargıtay	2,8	4,9	8,0	11,8	17,9	27,5	25,9	28,9
Danıştay	2,0	3,4	5,1	8,4	13,0	14,6	16,4	19,2
GSMH’ya Oranları (%00)								
Yüksek Yargı Organları Toplamı	0,99	1,15	1,13	1,23	1,21	1,27	1,09	1,07
Anayasa Mahkemesi	0,09	0,09	0,08	0,09	0,09	0,09	0,09	0,08
Yargıtay	0,53	0,63	0,64	0,67	0,65	0,77	0,61	0,59
Danıştay	0,37	0,44	0,41	0,47	0,47	0,41	0,39	0,39
Faiz Dışı Harcamalar İçindeki Payı (%)								
Yüksek Yargı Organları Toplamı	0,059	0,055	0,057	0,059	0,057	0,061	0,055	0,052
Anayasa Mahkemesi	0,005	0,004	0,004	0,004	0,004	0,004	0,005	0,004
Yargıtay	0,032	0,030	0,032	0,032	0,030	0,037	0,031	0,029
Danıştay	0,022	0,021	0,021	0,023	0,022	0,020	0,019	0,019

Yüksek yargı organlarının bütçeleri GSMH’ya oran olarak 2003-2005 yılları arasında düşüş göstermiştir.

2000’li yılların ilk çeyreğinde GSMH’ya oran olarak onbinde 1,20’leri aşan yüksek yargı organlarının bütçe harcamalarının GSMH’ya oranı 2005 yılında onbinde 1,07’ye kadar düşmüştür. 2002 ve öncesi baz olarak alındığında DANIŞTAY Başkanlığı’nın bütçe harcamalarındaki reel düşme diğer yüksek yargı kurumlarındaki düşmenin de üstüne çıkarak çok daha çarpıcı olmaktadır.

2006 ve sonrasında Anayasa Mahkemesi’nin bütçe ödeneklerinde öngörülen artışla yüksek yargı organlarına ayrılması planlanan kaynak bir artış eğilimi göstermektedir. DANIŞTAY ve Yargıtay Başkanlıkları açısından bakıldığında, genel iyileşmeden bahsetmek mümkün değildir.

Tablo 9. Yüksek Yargı Organları Bütçe Ödenekleri (2006-2008)

	(milyon YTL)			GSMH'ya Oranları			Artış Oranları (%)	
	2006 (B)	2007 (P)	2008 (P)	2006 (B)	2007 (P)	2008 (P)	2007/2006	2008/2007
Yüksek Yargı Organları Toplamı	74,1	82,0	84,2	1,36	1,37	1,29	10,6	2,7
Anayasa Mahkemesi	19,7	24,2	24,3	0,36	0,40	0,37	22,9	0,4
Yargıtay	32,5	34,0	35,2	0,59	0,57	0,54	4,6	3,7
Danıştay	22,0	23,8	24,7	0,40	0,40	0,38	8,6	3,6

Hem 2006 yılı bütçe teklifi, hem de 2007 ve 2008 ödenek tahminleri bize adalet sisteminin iyileştirilmesine yönelik olarak somut bir önceliğin olmadığını göstermektedir.

Halbuki, son dönemin ayırt edici özelliklerinden bir tanesi de 2001 yılından itibaren reform niteliğinde bir çok yasal düzenlemenin yapılmış olmasıdır. Bu yasal düzenlemelerin kendisinden beklenen sonuçları sağlaması için hızlı ve etkin işleyen bir yargı sisteminin varlığı gerekmektedir. Başta ceza yasası ile mali konulara ilişkin olarak getirilen yeni düzenlemelerin etkin bir şekilde uygulamaya konması ve yargılama sürecinden beklenen gereklere karşılık verilebilmesi için bakanlığa yeterli mali kaynak akışı sağlayan bir stratejik plan ve stratejik yönetim anlayışının oluşturulması gerekmektedir.

Ayrıca, Avrupa Birliği ile üyelik sürecinde gerek mahkemelerimizin standartlara uygun hizmet vermesi, gerekse yargılama sürecinin her aşamasına yönelik yükümlülüklerimizin yerine getirilmesi çerçevesinde gelecek 2-3 yıllık dönem için yeterli mali kaynağın adalet sistemine aktarılması önem taşımaktadır.

2007 ve 2008 ödenek tahminleri, adalet sisteminin iyileştirilmesine yönelik somut bir önceliğin olmadığını göstermektedir.

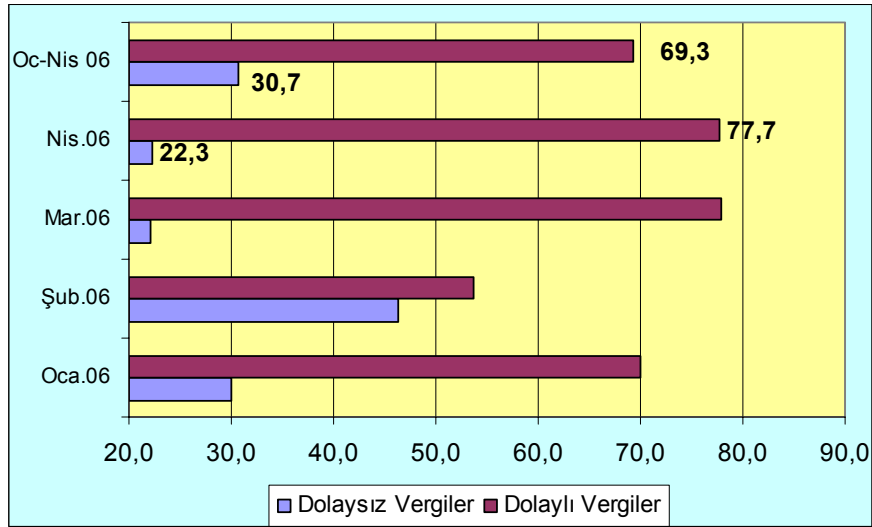
C. Bütçe Gelirleri

Nisan sonunda merkezi yönetim bütçe gelirleri için açıklanan bütçe hedeflerinin % 31,5'ine ulaşılmıştır. Genel bütçe gelirlerinde bu oran % 31,8, özel bütçeli idarelerin öz gelirlerinde % 24,7, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirlerinde ise % 8,7 oranında gerçekleşmiştir.

İlk dört ay sonunda kümülatif olarak vergi gelirlerinde ise başlangıç hedefinin % 31'ine ulaşılmıştır.

Nisan sonu itibarıyla dolaylı vergilerin toplam vergi tahsilatı içindeki payı % 69,3 oranında gerçekleşmiştir. 2005 yılının aynı dönemine göre dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payındaki artış Nisan ayında da devam etmiştir. 2005 yılında dolaysız vergilerin payı % 32,4 iken bu oran 2006 yılının aynı döneminde 1,7 puan azalarak % 30,7'ye düşmüştür.

Grafik 3. Vergi Gelirlerinin Dolaylı Dolaysız Vergi Dağılımı

Dolaylı vergilerdeki yaşanan ve devam eden artışı belirleyen esas olarak Özel Tüketim Vergisi, Dahilde Alınan KDV ve İthalde Alınan KDV tahsilatının bir önceki yılın aynı dönemine göre % 20'yi aşan oranda artış göstermesidir. Bu üç verginin toplam

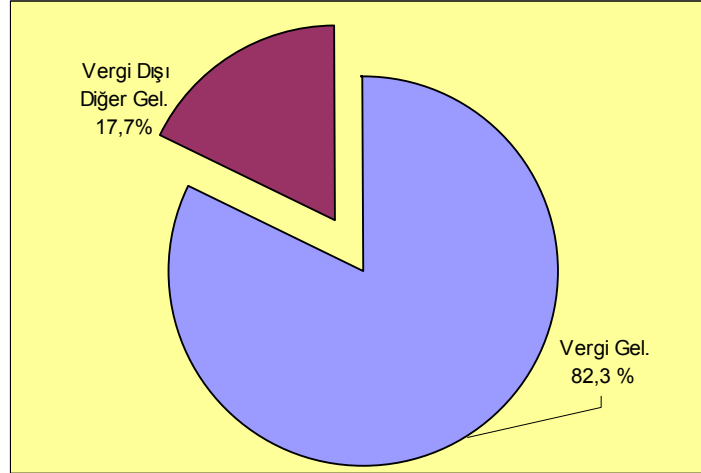
Nisan sonu itibarı ile
vergi gelirlerinde
hedeflenen tutarın
% 31'ine ulaşılmıştır.

vergi tahsilatı içindeki büyüklüğü % 58 oranına ilk dört ay sonunda yükselmiştir.

Nisan ayı itibarıyla (kümülatif) merkezi yönetim bütçe gelir tahsilatı içinde vergilerin payı % 80,9 oranında, vergi dışı diğer gelirlerin oranı ise % 19,1 olmuştur. Genel bütçe gelirleri toplamında ise bu oranlar sırasıyla % 82,3 ve % 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Toplam gelirler içinde vergi gelirlerinin payı % 82,3 olmuştur.

Grafik 4. Toplam Merkezi Yönetim Bütçe Gelirlerinin % Dağılımı

II. Bütçe Finansmanı ve Borç Stokundaki Gelişmeler

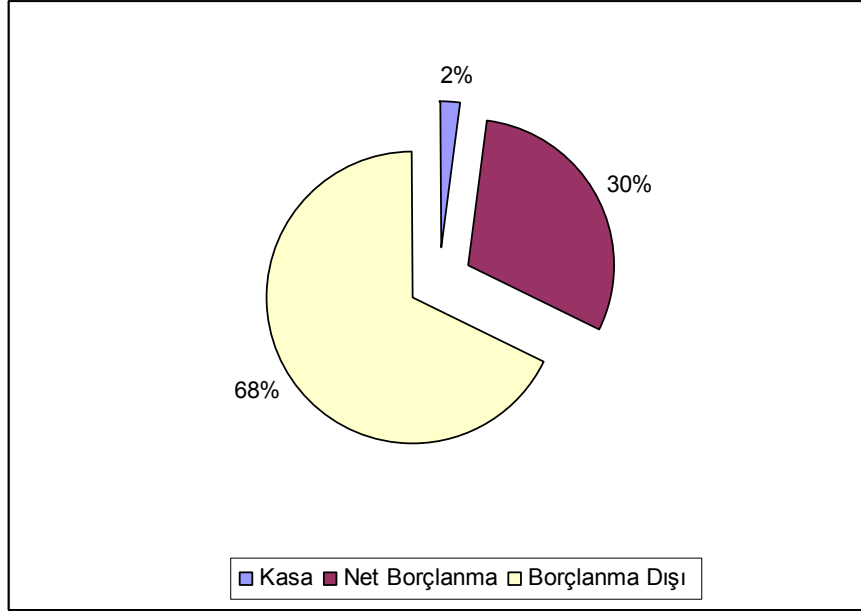
Hazine Müsteşarlığı, Merkezi Yönetim Bütçe Nakit Dengesi ile Finansman Tablolarını yılın ilk üç ayı itibarı ile nihayet açıklamış bulunmaktadır. Bu tabloların önemi bütçe açığı ile bütçe açığına yansımayan ancak nakit olarak gerçekleştirilen emanet ve avans işlemlerinin sonucunda devletin nakit bazda ne kadarlık bir açığının ortaya çıktığını dolayısı ile Hazine'nin gerçekten finanse etme durumunda olduğu açığın boyutunu göstermeleridir.

İlk üç ayda merkezi yönetim bütçe açığı ile hazinenin nakit açığı arasındaki farkın oldukça yüksek çıkması dikkat çekicidir.

Bu tablolarda ilk dikkati çeken husus merkezi yönetim bütçesinin ilk üç ayda 1,8 milyar YTL civarında açık verdiğinin deklare edildiği dönemlerde Hazine'nin nakit açığının 5,1 milyar YTL'ye ulaşmasıdır. Bu iki rakam arasındaki farkın çok önemli bir kısmı bütçeye gider yazılmakla birlikte nakden ödenmeyen ve emanet olarak tutulan devlet yükümlülükleri ilk üç ay içinde hızla ödenmeye başlamasından kaynaklanmaktadır.

Yılın ilk üç ayındaki bütçe finansmanına bakıldığında 5,1 milyar YTL'lik nakit açığının aşağıdaki şekilde finanse edildiği görülmektedir.

Grafik 5. Ocak-Mart Dönemi Finansman Yapısı³

Kasa hareketinin bütçe finansmanında kullanım pozisyonuna geçmesi Hazine'nin nakit rezervlerinin önemli bir bölümünü bütçe finansmanına ayırdığı anlamına gelmektedir. Nakit açığı ağırlıklı olarak özelleştirme gelirleri gibi bir defalık finansman kalemi ile karşılandığı için borç stokunun bu dönemdeki artış hızına geçici bir yavaşlama getirdiği düşünülebilir.

Hazine henüz Nisan ayı bütçe finansman tablosunu yukarıdaki formatta yayımlamadığı için Nisan ayı sonu itibari ile Hazine Nakit Dengesi'nden bazı benzer çıkarımlar yapmamız gerekmektedir.

Hazine nakit rezervlerinin önemli bir bölümünü bütçe finansmanına ayırmaktadır.

³ Borçlanma dışı finansmanın yaklaşık %95'i özelleştirme gelirlerinden oluşmaktadır.

Tablo 10. Nakit Dengesi

(milyon YTL)	Ocak*	Şubat*	Mart*	Nisan*	Toplam
GELİRLER	12.943	10.616	13.212	11.981	48.751
GİDERLER	13.248	16.612	12.692	14.210	56.762
FAİZ DIŞI GİDERLER	11.121	9.820	10.445	10.227	41.613
FAİZ ÖDEMELERİ	2.127	6.793	2.247	3.983	15.150
FAİZ DIŞI DENGİ	1.822	796	2.767	1.754	7.139
NAKİT DENGESİ	-305	-5.997	520	-2.229	-8.011
FİNANSMAN	305	5.997	-520	2.229	8.011
BORÇLANMA (NET)	584	1.000	56	-917	723
DIŞ BORÇLANMA (NET)	1.454	-2.242	1.016	-1.653	-1.424
Kullanım	1.909	32	1.575	84	3.600
Ödeme	456	2.274	559	1.737	5.025
İÇ BORÇLANMA (NET)	-870	3.242	-960	736	2.147
Kullanım	10.057	12.409	7.405	11.633	41.503
Ödeme	10.927	9.167	8.365	10.897	39.356
ÖZELLEŞTİRME GELİRİ	4.654	0	0	2.674	7.328
TMSF'DEN AKTARIMLAR	0	0	34	0	34
DEVİRLİ - GARANTİLİ BORÇ GERİ DÖNÜŞLERİ	0	0	0	0	0
BORÇ VERME (-) **	0	0	0	0	0
BANKA KULLANIMI (NET) ***	-4.932	4.997	-609	472	-73

* Geçici

** Toprak Mahsulleri Ofisi'ne (TMO) ikrazen kullandırılan dış krediyi göstermektedir.

*** Pozitif rakam kasa/banka hesaplarında meydana gelen azalışları, negatif rakam artışları göstermektedir.

*Nisan sonu itibari ile
Hazine nakit açığının
hemen hemen
tamamını
özelleştirme gelirleri
ile finanse etmiştir.*

Bu tabloya göre Nisan ayı sonu itibari ile Hazine Nakit Dengesi 8 milyar YTL civarında açık vermiştir. Aynı dönemde Merkezi Yönetim Bütçe Açığı yaklaşık 4 milyar YTL'dir. Dolayısı ile yılın ilk üç ayında gözlemlenen emanet ve avans ödemelerinin devam ettiği anlaşılmaktadır. Nisan ayında gözlemlenen önemli bir gelişme yeni bir özelleştirme gelirinin Hazine'ye girdiği gözükmektedir. Bununla birlikte Hazine 8 milyar YTL'lik nakit açığının hemen hemen tamamını özelleştirme gelirleri ile finanse etmiş gözükmektedir.

Raporumuzun yayımlanma aşamasında, Nisan sonu itibari ile borç stokuna ilişkin bilgiler henüz yayımlanmadığı için bu konuda yorum yapma imkanı bulunamamıştır.

EKLER

Ek Tablo 1. 2006 Merkezi Yönetim Bütçe Ödenek ve Harcamaları (Ocak-Nisan 2006)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Toplam	2006 Bütçe	(%)	Harcamaların
							Gerçekleşme	(%) Dağılımı
Harcamalar	11.603.919	15.310.976	12.460.017	15.142.070	54.516.982	174.321.617	31,27	100,00
Faiz Hariç Harcamalar	9.342.443	8.548.355	10.202.126	11.031.167	39.124.091	128.061.592	30,55	71,76
I. Personel Harcamaları	3.485.102	2.706.128	2.748.564	3.249.198	12.188.992	36.020.853	33,84	22,36
Memur	3.154.145	2.344.135	2.382.420	2.744.169	10.624.869	30.148.900	35,24	19,49
İşçi	147.738	199.626	184.073	229.741	761.178	3.301.096	23,06	1,40
Diğer	183.219	162.367	182.071	275.288	802.945	2.570.857	31,23	1,47
II. Sosyal Güvenlik Kurum. Devlet Primi	470.848	372.700	370.734	383.276	1.597.558	4.974.632	32,11	2,93
Memur	438.943	316.799	311.373	309.731	1.376.846	4.124.659	33,38	2,53
İşçi	16.217	37.126	35.727	45.230	134.300	602.214	22,30	0,25
Diğer	15.688	18.775	23.634	28.315	86.412	247.759	34,88	0,16
III. Mal ve Hizmet Alımları	478.662	909.331	1.250.622	1.239.848	3.878.463	17.720.625	21,89	7,11
Savunma-Güvenlik	37.623	123.162	305.010	379.261	845.056	7.845.000	10,77	1,55
M.S.B	30.014	87.601	229.904	297.675	645.194	6.330.000	10,19	1,18
Jandarma Genel Komutanlığı	1.614	17.313	51.029	43.976	113.932	965.000	11,81	0,21
Emniyet Genel Müdürlüğü	5.995	18.248	24.077	37.610	85.930	550.000	15,62	0,16
Sağlık Harcamaları	321.520	565.186	571.763	489.718	1.948.187	4.054.697	48,05	3,57
Yerel Kart Uygulamasına İlişkin Sağlık Hizmetleri	211.219	303.380	412.365	284.757	1.211.721	1.600.000	75,73	2,22
İlaç	39.546	93.259	61.925	79.863	274.593	1.178.937	23,29	0,50
Tedavi ve Sağlık Malzemesi	70.755	168.547	97.473	125.098	461.873	1.275.760	36,20	0,85
Devlet Boğaları Genel Giderleri	5.983	11.287	3.984	2.682	23.936	80.000	29,92	0,04
Diğer Mal ve Hizmet Giderleri	113.536	209.696	369.865	368.187	1.061.284	5.740.928	18,49	1,95
IV. Cari Transferler	4.086.175	4.063.957	4.989.113	4.819.523	17.958.768	49.107.865	36,57	32,94
Görev Zararları	439.473	274.799	938.262	897.737	2.550.271	5.318.653	47,95	4,68
KİT Görev Zararları	139.353	1.539	86.391	13.326	240.609	670.000	35,91	0,44
SGK Görev Zararları	300.051	250.000	840.000	549.722	1.939.773	4.348.000	44,61	3,56
Mali Kurumlar	0	5.114	7.500	6.000	18.614	210.000	8,86	0,03
Diğer Görev Zararları	69	18.146	4.371	328.689	351.275	90.653	387,49	0,64
Hazine Yardımları	2.364.701	2.508.259	2.486.976	1.769.796	9.129.732	22.074.358	41,36	16,75
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Hazine Yardımları	2.189.000	2.327.000	2.202.000	1.708.962	8.426.962	19.537.000	43,13	15,46
Emekli Sandığı	1.179.000	390.000	560.000	330.000	2.459.000	5.487.000	44,82	4,51
Bağ-Kur	510.000	640.000	720.000	602.000	2.472.000	6.750.000	36,62	4,53
SSK	500.000	1.297.000	922.000	582.000	3.301.000	6.700.000	49,27	6,05
İşsizlik Sigortası Fonu	0	0	0	194.962	194.962	600.000	32,49	0,36
Mahalli İdareler	116.410	99.375	147.767	122.329	485.881	1.660.000	29,27	0,89
Belediyelere Yardım	0	0	51.435	2.724	54.159	50.000		0,10
Diğer (İl özel İd. ve köyler)	116.410	99.375	96.332	119.605	431.722	1.610.000	26,82	0,79
Diğer Hazine Yardımları	59.291	81.884	137.209	-61.495	216.889	877.358	24,72	0,40
DFİF	0	0	50.000	37.000	87.000	400.000	21,75	0,16
Diğer	59.291	81.884	87.209	-98.495	129.889	477.358	27,21	0,24
Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	92.815	2.529	5.777	7.426	108.547	178.270	60,89	0,20
Hane Halkına Yapılan Transferler	4.183	13.659	53.096	139.542	210.480	737.168	28,55	0,39
Burslar ve Harpçiklar	3.080	4.845	9.279	99.051	116.255	297.735	39,05	0,21
Eğitim Amaçlı Diğer Tarnferler	879	2.032	31.479	30.091	64.481	331.842	19,43	0,12
Sağlık Amaçlı Transfer	82	5.089	4.568	3.398	13.137	55.092	23,85	0,02
Yiyecek Amaçlı Transfer	111	559	5.341	5.772	11.783	51.299	22,97	0,02
Barınma Amaçlı Transfer	31	1.134	2.429	1.230	4.824	1.200	402,00	0,01
Tarımsal Destekleme Ödemeleri	1.175.000	170.000	65.000	897.005	2.307.005	3.999.832	57,68	4,23
Doğrudan Gelir Desteği	1.000.000	0	0	0	1.000.000	2.240.000	44,64	1,83
Ürün Destekleme Ödemeleri	115.000	45.000	25.000	800.000	985.000	785.000	125,48	1,81
Hayvancılık Destekleme Ödemeleri	60.000	125.000	40.000	15.000	240.000	550.000	43,64	0,44
Diğer	0	0	0	82.005	82.005	424.832	19,30	0,15
Hane Halkına Yapılan Diğer Transferler	35	5.689	10.830	12.928	29.482	443.475	6,65	0,05
Sosyal Amaçlı Transferler	539	1.072	2.449	2.028	6.088	1.624.017	0,37	0,01
Emeklilere Vergi İadesi	0	0	0	5	5	1.500.000	0,00	0,00
Diğer	539	1.072	2.449	2.023	6.083	124.017	4,90	0,01
Yurtdışına Yapılan Transferler	9.419	9.673	38.488	51.722	109.302	567.534	19,26	0,20
Gelirden Ayrılan Paylar	10	1.078.277	1.388.235	1.041.339	3.507.861	14.164.558	24,77	6,43
V. Sermaye Giderleri	294.206	352.221	352.139	507.611	1.506.177	12.451.901	12,10	2,76
VI. Sermaye Transferleri	0	1.000	318.911	82.264	402.175	1.834.421	21,92	0,74
VII. Borç Verme	527.450	143.018	172.043	749.447	1.591.958	4.256.200	37,40	2,92
Yurtiçi Borç Verme	527.450	143.018	147.043	734.447	1.551.958	3.961.200	39,18	2,85
KİT	493.654	136.620	126.100	407.800	1.164.174	1.940.000	60,01	2,14
Risk Hesabı	33.796	6.398	20.790	20.541	81.525	600.000	13,59	0,15
Diğer	0	0	153	306.106	306.259	1.421.200	21,55	0,56
Yurtdışı Borç Verme	0	0	25.000	15.000	40.000	295.000	13,56	0,07
Kıbrıs	0	0	25.000	15.000	40.000	295.000	13,56	0,07
VIII. Yedek Ödenekler	0	0	0	0	0	1.695.095	0,00	0,00
Faiz Harcamaları	2.261.476	6.762.621	2.257.891	4.110.903	15.392.891	46.260.025	33,27	28,24
I. İç Borç Faizi	1.452.980	5.932.806	1.910.549	3.667.430	12.963.765	38.900.000	33,33	23,78
II. Dış Borç Faizi	808.496	767.910	342.842	443.175	2.362.423	6.800.025	34,74	4,33
III. İskonto ve Kısa Vadeli İşlemlere Ait Faiz	0	61.905	4.500	298	66.703	560.000	11,91	0,12

Ek Tablo 2. 2005-2006 Genel Bütçe Gelirleri (Ocak-Nisan 2006)

	2006 Nisan	2005 Nisan	Artış (%)	2006 Bütçede Ön Görülen	2006 Bütçeye Göre Gerçekleşen (%)
Genel Bütçe Gelirleri	49.656.385	40.048.473	23,99	156.213.516	31,79
I-Vergi Gelirleri	40.842.808	34.183.240	19,48	132.199.000	30,89
Gelir, Kar ve Sermaye Kazanç. Üz. Al. Ver.	11.225.462	9.954.585	12,77	38.982.000	28,80
Gelir Vergisi	7.802.346	6.710.910	16,26	26.090.000	29,91
Beyana Dayanan Gelir Vergisi	727.594	699.361	4,04		
Basit Usulde Gelir Vergisi	85.296	64.142	32,98		
Gelir Vergisi Tevkifatı	6.660.837	5.678.495	17,30		
Gelir Geçici Vergisi	328.619	268.912	22,20		
Kurumlar Vergisi	3.423.116	3.243.675	5,53	12.892.000	26,55
Beyana Dayanan Kurumlar Vergisi	137.191	17.158	699,57		
Kurumlar Vergisi Tevkifatı	57.956	36.605	58,33		
Kurumlar Geçici Vergisi	3.227.969	3.189.912	1,19		
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	1.315.485	1.113.079	18,18	3.140.700	41,89
Veraset ve İntikal Vergisi	19.572	14.426	35,67	98.700	19,83
Motorlu Taşıtlar Vergisi	1.295.913	1.098.653	17,95	3.042.000	42,60
Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	18.447.692	15.138.489	21,86	59.407.000	31,05
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	5.071.921	4.290.904	18,20	16.337.000	31,05
Özel Tüketim Vergisi	11.343.526	9.181.656	23,55	37.276.000	30,43
Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin ÖTV	6.021.541	5.863.039	2,70		
Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin ÖTV	1.255.220	1.021.486	22,88		
Kolalı Gazoz, Alkollü İç. Ve Tüt Mam.	3.806.796	2.151.260	76,96		
Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin ÖTV	259.969	145.871	78,22		
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	813.924	664.940	22,41	1.806.000	45,07
Mal ve Hizmetlerden Alınan Diğer V.	1.218.321	1.000.989	21,71	3.988.000	30,55
Uluslararası Ticaret ve Muame. Al. Ver.	7.680.213	6.203.647	23,80	24.252.700	31,67
Gümrük Vergileri	568.952	467.202	21,78	1.772.000	32,11
İthalda Alınan Katma Değer Vergisi	7.098.393	5.712.128	24,27	22.398.000	31,69
Diğer Dış Ticaret Gelirleri	12.868	24.317	-47,08	82.700	15,56
Damga Vergisi	990.158	795.335	24,50	2.771.000	35,73
Harçlar	1.164.628	980.385	18,79	3.607.600	32,28
Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	19.170	-2.280		38.000	50,45
II-Vergi Dışı Gelirler	8.455.289	5.237.997	61,42	21.371.516	39,56
Teşebbüs ve Mülkiyet Geliri	785.945	548.458	43,30	2.304.500	34,10
Mali Olmayan Teşekkül ve Kamu Mali Kur. Gel.	1.123.232	105.350	966,19	6.071.000	18,50
Devlet Payları	51.158	46.858	9,18	169.000	30,27
Hazine Portföyü ve İştirak Gelirleri	1.016.624	13.431	7.469,24	5.717.000	17,78
KİT ve İDT'lerden Sağlanan Gelirler	55.450	45.061	23,06	185.000	29,97
Diğer Mülkiyet Gelirleri	1.640.504	1.819.940	-9,86	2.477.000	66,23
Gayrimenkul Kiraları	179.089	128.771	39,08	640.000	27,98
Faizler, İkrar ve Tavizlerden Geri Al.	1.461.390	1.691.169	-13,59	1.837.000	79,55
Menkul Kiraları	25	0		0	
Para Cezaları ve Cezalar	686.398	570.767	20,26	2.379.500	28,85
Kişİ ve Kurumlardan Alınan Paylar	1.985.149	1.036.856	91,46	3.516.516	56,45
GSM İşletmelerinden Alınan Paylar	549.783	737.453	-25,45		
Evrensel Hizmet Gelirleri	271.586	0			
Diğer Paylar	1.163.780	299.403	288,70		
Çeşitli Vergi Dışı Gelirler	2.234.061	1.156.626	93,15	4.623.000	48,32
III- Sermaye Gelirleri	122.907	64.816	89,62	2.269.000	5,42
Sabit Sermaye Varlıklarının Satışı	118.725	8.424	1.309,37	115.000	103,24
Diğerleri	4.182	56.392	-92,58	2.154.000	0,19
IV-Alınan Bağışlar ve Yardımlar	235.381	562.420	-58,15	374.000	62,94
Özel Gelirler	235.313	562.420	-58,16	367.000	64,12
Diğerleri	68	0		7.000	0,97

**Ek Tablo 3. 2006 Merkezi Yönetim Bütçe Giderlerinin
Fonksiyonel ve Ekonomik Sınıflandırmaya Göre % Dağılımı
(Ocak-Nisan 2006)**

3. a)

	Personel Gid.	SGK Prim Öd.	Mal ve Hiz. Al.	Faiz Harc.	Cari Trans.	Sermaye Gid.	Sermaye Trans.	Borç Verme	Toplam
Genel Kamu Hizmetleri	6,4	0,7	1,9	72,5	17,6	0,1	0,3	0,6	100,0
Savunma Hizmetleri	63,2	7,5	29,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	100,0
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	76,1	8,3	15,1	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	100,0
Ekonomik İşler ve Hizmetler	13,2	2,1	4,0	0,0	42,4	20,2	0,0	18,1	100,0
Çevre Koruma Hizmetleri	75,3	11,5	10,0	0,0	0,0	2,7	0,4	0,0	100,0
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	0,5	0,1	0,3	0,0	56,6	3,6	39,0	0,0	100,0
Sağlık Hizmetleri	48,1	7,0	43,5	0,0	0,2	1,3	0,0	0,0	100,0
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	64,8	9,8	13,2	0,0	8,6	2,7	0,8	0,0	100,0
Eğitim Hizmetleri	70,5	9,8	9,6	0,0	3,9	1,3	0,1	4,9	100,0
Sosyal Gv.ve Sosyal Yardımlar	0,5	0,1	0,5	0,0	98,9	0,0	0,0	0,0	100,0

3. b)

	Personel Gid.	SGK Prim Öd.	Mal ve Hiz. Al.	Faiz Harc.	Cari Trans.	Sermaye Gid.	Sermaye Trans.	Borç Verme
Genel Kamu Hizmetleri	11,1	9,2	10,3	100,0	20,8	1,1	0,0	7,6
Savunma Hizmetleri	12,2	11,1	17,7	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	17,4	14,5	10,9	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0
Ekonomik İşler ve Hizmetler	7,0	8,7	6,6	0,0	15,2	86,3	0,0	73,5
Çevre Koruma Hizmetleri	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	0,0	0,0	0,1	0,0	2,6	2,0	0,0	0,0
Sağlık Hizmetleri	12,5	13,8	35,5	0,0	0,0	2,8	0,0	0,0
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	3,7	4,2	2,3	0,0	0,3	1,3	0,0	0,0
Eğitim Hizmetleri	35,5	37,8	15,1	0,0	1,3	5,4	0,0	0,0
Sosyal Gv.ve Sosyal Yardımlar	0,4	0,4	1,4	0,0	59,7	0,3	0,0	0,0
TOPLAM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Ek Tablo 4. 2005-2006 Merkezi Yönetim Bütçe Harcamaları Karşılaştırmaları

	2005				2006				Artış Oranı	
	Nisan	Toplam	Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı	Nisan	Toplam	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme Oranı	Nisan	Toplam
Merkezi Yönetim Bütçe Harcamaları Toplamı	12.420.880	45.892.253	157.628.801	29,11	15.142.070	54.537.772	174.321.617	31,29	21,91	18,84
Faiz Dışı Harcamalar	8.183.015	29.711.100	111.948.972	26,54	11.031.167	39.144.881	128.061.592	30,57	34,81	31,75
I. Personel ve Sosyal Güvenlik Kurumları Devlet Primi Harcamaları	3.059.144	12.544.792	37.367.333	33,57	3.632.474	13.786.550	40.995.486	33,63	18,74	9,90
Memurlar İçin Yapılan Harcamalar	2.560.255	10.648.260	30.893.701	34,47	3.053.900	12.001.715	34.273.559	35,02	19,28	12,71
İşçiler İçin Yapılan Harcamalar	276.120	1.182.555	4.096.698	28,87	274.971	895.478	3.903.310	22,94	-0,42	-24,28
Diğer Personel İçin Yapılan Harcamalar	222.770	713.977	2.376.935	30,04	303.603	889.357	2.818.617	31,55	36,29	24,56
II. Mal ve Hizmet Alım Harcamaları	908.444	2.306.172	15.057.768	15,32	1.239.848	3.878.463	17.720.624	21,89	36,48	68,18
Sağlık Harcamaları	312.361	774.631	4.032.194	19,21	489.718	1.948.187	4.054.696	48,05	56,78	151,50
İlaç Harcamaları	79.536	227.241	935.271	24,30	79.863	274.593	1.178.201	23,31	0,41	20,84
Tedavi ve Sağlık Malzemesi Harcamaları	92.281	240.909	1.288.344	18,70	125.098	461.873	1.276.495	36,18	35,56	91,72
Yeşil Kart	140.543	306.482	1.808.579	16,95	284.757	1.211.721	1.600.000	75,73	102,61	295,36
Savunma ve Güvenlik (Sağlık Harıcı)	257.065	579.868	6.388.916	9,08	379.261	845.056	7.845.000	10,77	47,54	45,73
MSB	192.851	415.007	5.057.879	8,21	297.675	645.194	6.330.000	10,19	54,35	55,47
Jandarma	38.399	98.316	837.933	11,73	43.976	113.932	965.000	11,81	14,52	15,88
Emniyet	25.815	66.545	493.104	13,50	37.610	85.930	550.000	15,62	45,69	29,13
Diğer Mal ve Hizmet Harcamaları	339.018	951.672	4.636.658	20,52	370.869	1.085.220	5.820.928	18,64	9,40	14,03
III. Cari Transferler	3.381.855	12.971.730	45.584.475	28,46	4.819.523	17.958.768	49.107.865	36,57	42,51	38,45
KİT Görev Zaran	5.673	80.112	511.850	15,65	13.326	240.609	670.000	35,91	134,90	200,34
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Transferler	1.907.051	7.674.255	23.317.022	32,91	2.063.722	10.171.773	23.346.697	43,57	8,22	32,54
Emekli Sandığı	760.051	3.221.255	8.946.955	36,00	879.722	4.398.773	9.896.697	44,45	15,75	36,55
- Görev Zaranı	290.019	1.311.223	3.397.976	38,59	549.722	1.939.773	4.403.160	44,05	89,55	47,94
- Finansman Açığı	470.032	1.910.032	5.548.979	34,42	330.000	2.459.000	5.493.537	44,76	-29,79	28,74
SSK	620.000	2.331.000	7.507.267	31,05	582.000	3.301.000	6.700.000	49,27	-6,13	41,61
BAG-KUR	527.000	2.122.000	6.862.800	30,92	602.000	2.472.000	6.750.000	36,62	14,23	16,49
Tarımsal Destekleme Ödemeleri	55.000	1.335.762	3.707.052	36,03	897.005	2.307.005	3.999.832	57,68	1530,92	72,71
DGD Ödemeleri	50.000	1.210.500	2.393.149	50,58	0	1.000.000	2.240.000	44,64	-100,00	-17,39
Diğer	5.000	125.262	1.313.903	9,53	897.005	1.307.005	1.759.832	74,27	17840,10	943,42
Emekilere Vergi İadeleri	0	0	1.293.446	0,00	5	5	1.500.000	0,00		
Yurtdışına Yapılan Transferler	61.569	108.045	371.232	29,10	51.722	109.302	567.534	19,26	-15,99	1,16
Gelirlerden Ayrılan Paylar	965.338	2.904.453	11.812.230	24,59	1.041.339	3.507.851	14.164.558	24,76	7,87	20,77
Diğer Cari Transferler	387.224	869.103	4.571.643	19,01	752.404	1.622.223	4.859.244	33,38	94,31	86,65
IV. Sermaye Harcamaları	646.114	1.097.705	10.145.261	10,82	507.611	1.506.177	12.451.901	12,10	-21,44	37,21
Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırma Harcamaları	72.801	136.937	644.532	21,25	48.407	99.368	556.642	17,85	-33,51	-27,44
Gayrimenkul Sermaye Üretim Harcamaları	515.774	829.517	7.190.777	11,54	422.542	1.339.913	8.726.929	15,35	-18,08	61,53
Diğer Sermaye Harcamaları	57.540	131.251	2.309.952	5,68	36.662	66.896	3.168.330	2,11	-36,28	-49,03
V. Sermaye Transferleri	7.498	31.784	1.180.952	2,69	82.264	402.175	1.834.421	21,92	997,11	1165,33
Yurtiçi Sermaye Transferi	3.998	25.284	1.051.503	2,40	78.264	398.175	1.639.541	24,29	1857,47	1474,79
Yurtdışı Sermaye Transferi	3.500	6.500	129.449	5,02	4.000	4.000	194.880	2,05	14,29	
VI. Borç Verme	179.959	758.915	2.613.183	29,04	749.447	1.612.748	4.256.200	37,89	316,45	112,51
Yurtiçi Borç Verme	179.959	758.915	2.400.367	31,62	734.447	1.572.748	3.961.200	39,70	308,12	107,24
KİT	92.000	387.946	891.260	43,53	407.800	1.164.174	1.940.000	60,01	343,26	200,09
Risk Hesabı	15.920	64.845	200.229	32,39	20.541	81.525	600.000	13,59		25,72
Diğer	72.039	306.124	1.308.878	23,39	306.106	327.049	1.421.200	23,01	324,92	6,84
Yurtdışı Borç Verme	0	0	212.816	0,00	15.000	40.000	295.000	13,56		
VII. Yedek Ödenekler	0	3	0	0	0	0	1.695.095	0,00		-100,00
Faiz Harcamaları	4.237.865	16.181.153	45.679.830	35,42	4.110.903	15.392.891	46.260.025	33,27	-3,00	-4,87

Ek Tablo 5. Bütçe Finansmanı (Ocak-Mart 2006)

	Ocak	Şubat	Mart
FAİZ DIŞI DENGİ	4.226.850	8.299.550	9.522.322
BÜTÇE DENGESİ	1.965.374	-724.547	-1.759.666
BÜTÇE EMANETLERİ	-2.163.173	-2.416.176	-2.474.769
DİĞER EMANETLER	-47.976	-633.264	-842.030
AVANSLAR	-8.214	-393.084	-46.903
Nakit Dengesi	-253.989	-4.167.071	-5.123.368
Hazine Finansmanı	253.989	4.167.071	5.123.368
Toplam Net Borçlanma (Borçlanma eksi geri ödeme)	642.120	1.840.853	1.546.916
Yapılan Borçlanmaların toplamı	12.144.089	24.883.531	33.581.349
İç Borçlanma	10.208.692	22.709.595	30.193.298
Tahvil	8.353.692	16.949.309	23.487.012
Bono	1.855.000	5.760.286	6.706.286
Dış Borçlanma	1.935.397	2.173.936	3.388.051
Anapara Geri Ödemeleri Toplamı	-11.501.969	-23.042.678	-32.034.433
İç Borçlanma	-11.064.508	-20.319.902	-28.761.109
Tahvil	-7.427.030	-13.021.024	-20.060.231
Bono	-3.637.478	-7.298.878	-8.700.878
Dış Borçlanma	-437.461	-2.722.776	-3.273.324
Borçlanma Dışı Diğer Finansman	3.336.242	3.359.191	3.465.822
Önceden Verilen Borçlardan Yapılan Anapara Tahsilatı	31.492	54.441	127.513
Özelleştirme Gelirlerinden Hazineye Aktarılan	3.304.750	3.304.750	3.304.750
Borç verme (-) Geri ödeme (+)	0	0	33.559
Kasa hareketi (- giriş, + çıkış)	-3.724.373	-1.032.973	110.630

Kaynak : Hazine Müsteşarlığı